Teknikföretagen

REMISSVAR
2026-11-16

Klimat- och näringslivsdepartementet
Rättssekretariat 1

Stina Andersson
Stina.andersson@teknikforetagen.se
Tel: +46 72 210 17 53

Dnr: KN2026/01561

Remissvar - Promemoria Ett nytt system för miljösanktionsavgifter KN2026/01561

Teknikföretagens 4600 medlemsföretag står för en tredjedel av Sveriges export och över en miljon jobb. Vår uppgift är att stärka våra medlemmars konkurrenskraft och driva den hållbara utvecklingen framåt. Tillsammans med företag över hela landet formar vi teknikbranschens framtid – för vi är tekniksverige.

Sammanfattning

- **Proportionalitet och sanktionsavgifter** Teknikföretagen anser att proportionaliteten måste säkerställas både genom reglernas utformning och vid bedömningen i det enskilda fallet. Samtidigt bör regleringen uttryckligen säkerställa att ringa överträdelser kan lämnas utan sanktionsavgift och att avgiften kan sättas ned eller efterges när det finns skäl för det. En formell brist ska inte automatiskt betraktas som obetydlig, men dess faktiska betydelse för säkerhet, spårbarhet och kontroll måste beaktas.
- **Regelverk kring miljösanktionsavgifter behöver vara anpassade till produktlagstiftning och annan relevant lagstiftning.** Det behöver även förtydligas vad som är uppsåt och oaktsamhet. Regleringen behöver också harmonisera med övrig lagstiftning. Det bör även finnas möjlighet till rättelse vid administrativa och tekniska brister som inte är uppsåtliga.
- **Miljösanktionsavgifter inom produktområdet behöver ses över.** Ett exempel är de miljösanktionsavgifter som föreslås för batteriförordningen som behöver ändras och förtydligas.
- **Bra information och kvalificerad vägledning behövs.** Teknikföretagen håller inte med om att det inte finns behov av informationsinsatser. Teknikföretagen vill se tydlig, praktiskt och användbar vägledning från myndigheterna innan reglerna ska börja tillämpas.
- **Konsekvensanalysen behöver utvecklas.** Företagens samlade kostnader behöver belysas bättre inklusive deras tid och kostnader för att hantera det nya systemet.

Teknikföretagens kommentarer

Våra medlemsföretag avsätter betydande resurser för regelefterlevnad. Företag som åsidosätter kraven ska inte kunna skaffa sig konkurrensfördelar genom lägre kostnader för säkerhet, dokumentation och kontroll. Samtidigt måste regelverket skilja mellan medvetet eller oaktsamt åsidosättande av skyldigheter och situationer där företag har vidtagit välgrundade åtgärder för att uppfylla kraven men ändå kan ha missat någon del.

Teknikföretagen anser att sanktionsavgifter kan fylla en funktion men måste förenas med tydliga proportionalitetsregler och förutsebara bedömningar av uppsåt och oaktsamhet.

Sanktionsavgifter ska motverka osund konkurrens utan att bli oproportionerliga

Sanktionssystemet måste vara proportionerligt

Sanktionsavgifter bör vara effektiva, proportionerliga och förutsägbara. Däremot är det inte säkert att sanktionsavgifter är den bästa metoden vid alla typer av överträdelser. Teknikföretagen anser att proportionaliteten måste säkerställas både genom reglernas utformning och vid bedömningen i det enskilda fallet.

Samtidigt bör regleringen uttryckligen säkerställa att ringa överträdelser kan lämnas utan sanktionsavgift och att avgiften kan sättas ned eller efterges när det finns skäl för det. Det betyder inte att en formell brist automatiskt betraktas som obetydlig, men dess faktiska betydelse måste beaktas vid bedömning av sanktionsavgiftens storlek.

Det bör tydliggöras vilken omsättning som ska ligga till grund för beräkningen av en sanktionsavgift och hur flera sammanhängande överträdelser ska bedömas. Ett omsättningstak får inte ersätta en individuell proportionalitetsbedömning.

För de fasta sanktionsavgifter som föreslås t.ex. för utevaro av digitala produktpass (40.000 för små och 80.000 kr för medel och stora företag) ser vi behov av någon typ av ventil, åtminstone under en inledningsfas. De stora förändringar i regelverket som väntas de närmsta åren kräver stor anpassning för företagen och kommer vara utmanande, särskilt för SMEer.

Det måste också säkerställas att olika myndigheter gör likartade och likvärdiga bedömningar när de bestämmer avgiftsnivån inom spannet för rörliga avgifter. Här behövs mer förutsebarhet och en tydligare koppling till proportionalitet.

Uppsåt och oaktsamhet måste bedömas separat från själva produkt- eller hållbarhetsbristen

När skyldigheten bygger på strikt ansvar är det särskilt viktigt att dokumenterade och välgrundade åtgärder för regelefterlevnad får ett tydligt genomslag vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek och av om avgiften helt eller delvis ska sättas ned. En konstaterad produktbrist bör inte i sig likställas med oaktsamhet.

För att systemet ska bli förutsägbart behöver det vara tydligt hur denna bedömning ska göras. Myndighetens beslutsunderlag bör därför redovisa vilken skyldighet som anses ha överträtts, den tekniska utredningen av bristen, de omständigheter som ligger till grund för bedömningen av uppsåt eller oaktsamhet samt hur sanktionsavgiftens storlek har bestämts.

Vid bedömningen av oaktsamhet bör hänsyn tas till bland annat dokumenterad riskbedömning, provning, rutiner för att verifiera information från leverantörskedjan, tillämpning av relevanta standarder, användning av extern sakkunskap och företagets rutiner för regelefterlevnad. Bedömningen bör också ta hänsyn till att leverantörskedjor kan vara långa och komplexa. Sådana åtgärder innebär inte automatiskt ansvarsfrihet men är relevanta för bedömningen av om företaget har agerat oaktsamt eller ej.

Teknikföretagen anser att dialog och tydliga krav på rättelse alltid bör övervägas innan en sanktionsavgift beslutas. Syftet med lagstiftningen bör i första hand vara att säkerställa att produkterna uppfyller de krav som ställs, inte att sanktionsavgifter ska tas ut.

Teknikföretagen välkomnar möjligheten till hel eller delvis nedsättning vid ringa eller ursäktliga överträdelser eller när avgiften annars blir oskälig. Det behöver dock tydliggöras och exemplifieras hur den ska användas i praktiken.

Regelverk kring miljösanktionsavgifter behöver vara anpassade till produktlagstiftning och annan relevant lagstiftning.

Då ny lagstiftning snart väntas för produktområdet[1], vilken också förväntas innehålla reglering om digitala produktpass ser Teknikföretagen behov att noga följa utvecklingen inom detta område för att säkerställa regulatorisk konsistens.
Som vi framfört ovan så anser Teknikföretagen också att det finns behov av förtydligande kring hur uppsåt och oaktsamhet ska bedömas och att säkerställa att detta harmoniserar med annan relevant lagstiftning. Företagen behöver kunna förstå vad som förväntas och därtill bör det finnas möjlighet till rättelse vid administrativa och tekniska brister i de fall det inte är uppsåtligen. Vid upprepade förseelser skulle dock en avgift kunna dömas ut direkt. Ett viktigt medskick från Teknikföretagen är att alla seriösa företag vill göra rätt men att det i dagens komplexa regelvärld är lätt att göra misstag.

[1] Den av EU-kommissionen aviserade European Product Act

Teknikföretagen håller inte med utredningen om att det inte finns behov av informationsinsatser. Tvärtom anser Teknikföretagen att det behövs tydlig och användbar vägledning från myndigheterna innan reglerna ska börja tillämpas.

Miljösanktionsavgifter inom hållbarhetsområdet och produktområdet behöver utformas på olika sätt.

Ett exempel är de miljösanktionsavgifter som föreslås för batteriförordningen som behöver ändras och förtydligas. Det behöver vara tydligt hur samma brist i en produktserie hanteras, så att avgifterna inte staplas på varandra och blir oproportionerliga. Ett enda fel i exempelvis märkning kan beröra tusentals produkter, och då får inte antalet produkter ensamt leda till orimliga avgifter.

Det vore mer rimligt om det är fråga om en brist som återkommer i flera exemplar av samma produkt i en viss specifik omfattning (en viss procentsats av antalet levererade produkter) och därmed är mer av ett systematiskt/epidemiskt fel.

Konsekvensanalysen saknar information om kostnader för företagen

Promemorian utgår i princip från att företag som följer reglerna inte får några kostnader alls. Det kommer säkerligen bli ökade kostnader för regelefterlevnad, interna rutiner, juridisk osäkerhet etc. Företagens samlade kostnader behöver belysas bättre inklusive deras tid och kostnader för att hantera det nya systemet.

Teknikföretagen ställer sig också bakom det remissvar som Svenskt Näringsliv har lämnat.

Maria Rosendahl
Näringspolitisk chef

Stina Andersson
Ansvarig miljö- och kemikaliefrågor